

	Program certyfikacji PCSWUWB	Wydanie: 8 Data: 07.2022 r.
---	--	---

PROGRAM CERTYFIKACJI STAŁOŚCI WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWYCH WYROBÓW BUDOWLANYCH

Opracował:	Jolanta Hankus	Zatwierdził: Tomasz Włodek
Data: 15.07.2022 r.		Data: 15.07.2022 r.

1. Postanowienia ogólne

Program certyfikacji został opracowany przez Zakłady Badań i Atestacji „ZETOM” im. Prof. F. Stauba w Katowicach sp. z o.o., które ponoszą pełną odpowiedzialność za jego zawartość, utrzymanie i doskonalenie.

W procesie certyfikacji wg niniejszego programu biorą udział: jednostka certyfikująca, laboratoria badawcze, producenci, upoważnieni przedstawiciele producentów.

Spółka „ZETOM” jako jednostka certyfikująca wyroby posiada akredytację Polskiego Centrum Akredytacji (PCA) w Warszawie, Nr AC 005.

Spółka posiada również akredytację PCA:

- Nr AB 024 dla Laboratorium Badawczego,
- Nr AP 001 dla Laboratorium Wzorcującego,
- Nr AC 213 dla Jednostki Certyfikującej Systemy Zarządzania.

Zakresy wg w/w akredytacji są dostępne na stronie <http://www.pca.gov.pl>

Spółka posiada również status jednostki notyfikowanej o numerze 1436 dla dyrektywy maszynowej 2006/42/WE oraz w zakresie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011.

Do realizacji zadań związanych z procesem certyfikacji wyrobów i zakładowej kontroli produkcji (ZKP) Prezes Zarządu Spółki wyznaczył Zakład Certyfikacji.

W Zakładzie Certyfikacji został wdrożony system zarządzania zgodny z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17065.

Dla zapewnienia właściwej realizacji funkcji, zadań wyznaczonych w procesie certyfikacji wyrobów i ZKP wszystkie działania i procesy są prowadzone w sposób ustalony, udokumentowany i nadzorowany.

Prowadząc swą działalność Spółka występuje jako strona trzecia i zapewnia, że:

- działa bezstronnie, obiektywnie i niezależnie z zachowaniem poufności i prawa własności,
- przestrzega zasad równości i dostępności w zakresie korzystania z naszych usług, pozbawionej dyskryminacji i jakichkolwiek utrudnień niezależnie od wielkości firmy oraz jej członkostwa w stowarzyszeniach lub ugrupowaniach,
- nie udziela porad i nie doradza klientom jak usuwać przeszkody w celu uzyskania certyfikatu,
- nie prowadzi działalności projektowej lub produkcyjnej oraz sprzedaży wyrobów będących przedmiotem certyfikacji,
- nie udziela usług doradczych w zakresie projektowania, wytwarzania, instalowania, utrzymywania lub dystrybucji wyrobu, który jest certyfikowany lub który ma być certyfikowany,
- postępuje zgodnie z zasadami i dyspozycjami określonymi w Księdze i niniejszym Programie Certyfikacji,
- proces certyfikacji realizowany jest przez kompetentny personel, który stale podnosi swoje umiejętności, wiedzę i kwalifikacje,
- płace naszych pracowników nie są uzależnione od ilości i wyników przeprowadzonych procesów certyfikacji.

Zakład Certyfikacji deklaruje pełną współpracę z klientem oraz udzielanie pomocy i wszelkich niezbędnych wskazówek w celu zrozumienia procesu oceny i certyfikacji.

Zakład Certyfikacji zapewnia klientowi (na jego życzenie) dostęp i ujawnianie we właściwym czasie informacji o swoich procesach oceny i certyfikacji (programy certyfikacji, zasady i procedury udzielania, utrzymania, rozszerzania lub ograniczenia zakresu, zawieszania, cofania i odmowy certyfikacji) a także o statusie certyfikacji każdego zgłoszonego przez niego wyrobu.

Ponadto Zakład zapewnia również wszystkim zainteresowanym udostępnianie informacji o statusie udzielonej certyfikacji (w formie pisemnej lub telefonicznej), procesie certyfikacji, opłatach certyfikacji oraz Programach Certyfikacji.

Dostęp do Programów Certyfikacji Zakład zapewnia również poprzez stronę internetową www.zetom.eu oraz udostępnia na życzenie „Wykaz Aktualnych Certyfikatów” po uiszczeniu wymaganej opłaty.

Wykazy tworzone są dla poszczególnych branż:

- wyroby elektrotechniczne, elektroniczne i maszyny,
- hutnicze wyroby budowlane,
- chemiczne wyroby budowlane,
- elektrotechniczne wyroby budowlane,
- oraz grup wyrobów/decyzji Komisji UE.

Wykazy zawierają następujące informacje:

- identyfikację wyrobu certyfikowanego /objętego certyfikatem,
- normę lub inny dokument normatywny, zastosowany w procesie certyfikacji,
- identyfikację klienta,
- identyfikację producenta,
- okres ważności certyfikatu.

1.1. Poufność i bezstronność

Zakład zapewnia bezstronność, poufność i nieprzekazywanie stronom trzecim informacji uzyskanych w trakcie procesu certyfikacji i nadzoru oraz innych źródeł za wyjątkiem przypadków przewidzianych prawem oraz gwarantuje ochronę praw własności.

Jeżeli przepisy prawne tak stanowią, to niezbędne informacje przekazywane są stosownym organom z kopią do dostawcy.

Zakład zapewnia, że wszystkie informacje (za wyjątkiem informacji publicznie udostępnionej przez klienta lub gdy uzgodniono to pomiędzy jednostką certyfikującą a klientem np. w celu odpowiadania na skargi) uzyskane lub wytworzone podczas realizacji procesów certyfikacji traktowane są jako poufne.

Zakład zapewnia, że przed ich upublicznieniem poinformuje klienta, o ile nie jest to zabronione przez prawo.

W strukturze Spółki „ZETOM” funkcjonuje Rada Jednostki Certyfikującej, która została powołana w celu zagwarantowania bezstronności prowadzonych działań certyfikacyjnych. Członkami Rady są przedstawiciele stron istotnie zainteresowanych działalnością certyfikacyjną (przedstawiciel uczelni, przedstawiciele producentów i odbiorców, przedstawiciel przemysłowego stowarzyszenia branżowego (PUDS) i przedstawiciel nadzoru budowlanego).

2. Przepisy prawne:

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych,
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku
Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym,
- Norma PN-EN ISO/IEC 17065 „Ocena zgodności. Wymagania dla jednostek certyfikujących wyroby, procesy i usługi”
- Norma PN-EN ISO/IEC 17067 „Podstawy certyfikacji wyrobów oraz wytyczne dotyczące programów certyfikacji wyrobów”
- Norma PN-EN ISO/IEC 17025 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”
- Norma PN-EN ISO/IEC 17020 „Ocena zgodności – Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję”
- Dokumenty PCA:
 - DACW-01 „Akredytacja jednostek certyfikujących wyroby. Wymagania szczegółowe”

- DAC-24 „Akredytacja jednostek oceniających zgodność w zakresie krajowych systemów oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych”
- DA-05 „Polityka dotycząca uczestnictwa w badaniach biegłości”
- DA-06 „Polityka dotycząca zapewnienia spójności pomiarowej”

3. Cel, rodzaj i zakres programu

Celem programu jest:

- określenie zasad certyfikacji wyrobów budowlanych / grup wyrobów objętych zakresem akredytacji AC 005 i krajowym systemem oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych 1/1+ wg Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym,
- zapewnienie prowadzenia rzetelnej, obiektywnej i bezstronnej, z zachowaniem poufności, oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych zgłoszonych do certyfikacji,
- zapewnienie realizacji działań dot. procesu certyfikacji wyrobu według PN-EN ISO/IEC 17065,
- umożliwienie klientom zainteresowanym certyfikacją wyrobów budowlanych w jednostce certyfikującej „ZETOM” Katowice zapoznania i przygotowania się do procesu certyfikacji ich wyrobów.

Rodzaj certyfikacji

Certyfikacja obowiązkowa wyrobów budowlanych w zakresie regulacji krajowej – Certyfikacja stałości właściwości użytkowych. Certyfikacja wymagana do wydania Krajowej Deklaracji Właściwości Użytkowych (w oparciu o uzyskany certyfikat) i do oznaczania wyrobów znakiem budowlanym.

Certyfikacja realizowana jest wg krajowych systemów oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych 1, 1⁺ określonych w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016.

Zgodnie z w/w Rozporządzeniem w ramach systemów oceny i weryfikacji 1, 1⁺ działania realizowane są poprzez:

a) producenta i obejmują:

- określenie typu wyrobu budowlanego,
- prowadzenie zakładowej kontroli produkcji,
- prowadzenie badań próbek pobranych przez producenta w zakładzie produkcyjnym zgodnie z ustalonym planem badań,

b) jednostkę certyfikującą – Zakład Certyfikacji i obejmują:

- ocenę właściwości użytkowych wyrobu budowlanego na podstawie badań próbek pobranych przez jednostkę certyfikującą, obliczeń, tabelarycznych wartości lub opisowej dokumentacji tego wyrobu,
- przeprowadzenie wstępnej inspekcji zakładu produkcyjnego i zakładowej kontroli produkcji,
- wydanie krajowego certyfikatu stałości właściwości użytkowych,
- kontynuację nadzoru, oceny i ewaluacji zakładowej kontroli produkcji,
- przeprowadzanie kontrolnych badań próbek pobranych przez jednostkę certyfikującą w zakładzie produkcyjnym lub w obiektach magazynowych producenta. (dot. systemu 1+).

Ocena stałości właściwości użytkowych wyrobu budowlanego w ramach procesu certyfikacji realizowana jest w oparciu o polską normę wyrobu lub krajową ocenę techniczną.

Jednostka prowadzi certyfikację stałości właściwości użytkowych w zakresie grup wyrobów ujętych w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury i Budownictwa z 17 listopada 2016 r. w ramach polskich norm, objętych elastycznym zakresem akredytacji udzielonym przez PCA.

Krajowa ocena techniczna wydawana jest na wniosek producenta przez jednostki oceny technicznej (np. ITB, IBDiM) oraz uprawnione instytuty badawcze zwane krajowymi jednostkami oceny technicznej. Krajowa ocena techniczna wydawana jest dla wyrobu budowlanego:

1. nie objętego zakresem przedmiotowej Polskiej Normy wyrobu albo
2. jeżeli w odniesieniu do co najmniej jednej zasadniczej charakterystyki wyrobu budowlanego metoda oceny przewidziana w Polskiej Normie nie jest właściwa, albo
3. jeżeli Polska Norma nie przewiduje metody oceny w odniesieniu do co najmniej jednej zasadniczej charakterystyki wyrobu budowlanego.

Proces certyfikacji wyrobów realizowany jest zgodnie z Procedurami:

- QCP-07-10 „Certyfikacja wyrobu budowlanego”,
- QCP-07-09 „Ocena procesu zakładowej kontroli produkcji”,
- QCP-08-01 „Nadzór nad certyfikatem wyrobu”.

W wyniku procesu certyfikacji wyrobu budowlanego wydawany jest „Krajowy Certyfikat Stałości Właściwości Użytkowych”.

Zakres programu

Programem certyfikacji objęte są wyroby budowlane objęte zakresem akredytacji i krajowym systemem oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych 1, 1⁺:

- wyroby chemiczne,
- wyroby hutnicze,
- wyroby elektrotechniczne,
- stolarka otworowa – okna i drzwi,
- urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Certyfikacja w ramach krajowych systemów oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wg systemu 1, 1⁺ wyrobów budowlanych, dla których określono ten system w:

- krajowej specyfikacji technicznej (Polska Norma wyrobu, Krajowa Ocena Techniczna),
- Załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym, w przypadku gdy specyfikacja techniczna wyrobu nie określa krajowego systemu oceny.

4. Dokumenty odniesienia – dokumenty kryterialne.

Dokumentami odniesienia w procesie certyfikacji są:

- Krajowe Specyfikacje Techniczne – (Załącznik nr 1÷5):
 - Polskie Normy PN (w ramach elastycznego zakresu akredytacji)
 - Krajowe Oceny Techniczne,

4.1 Dokumenty pomocnicze:

- Dokument „ZETOM” – Zakładowa Kontrola Produkcji – Wymagania (Załącznik nr 8)

Dokument stosowany w przypadku, gdy dokument odniesienia nie zawiera wymagań dla ZKP lub określa takie wymagania w zbyt ogólny sposób.

5. Funkcje i działania realizowane w procesie certyfikacji wyrobów budowlanych zgodnie z wymaganiami PN-EN ISO/IEC 17065.

Program certyfikacji wyrobów budowlanych obejmuje następujące funkcje w procesie certyfikacji stałości właściwości użytkowych:

- wybór i określenie tj. ocena,
- przegląd,
- decyzja w sprawie certyfikacji,
- atestacja, udzielanie zezwolenia,
- nadzór.

5.1.Działania w procesie certyfikacji to:

5.1.1 Przegląd wniosku

Przegląd obejmuje działania:

- przegląd informacji zawartych we wniosku,
- przegląd dokumentacji dołączonej do wniosku

i prowadzony jest w celu oceny kompetencji i możliwości Zakładu do przeprowadzenia procesu certyfikacji.

5.1.2 Ocena

Realizowane działania w ramach oceny:

- wytypowanie i pobranie próbek do badań,
- badanie próbek wyrobu w akredytowanym laboratorium badawczym i/lub laboratorium wewnętrznym producenta/laboratorium zewnętrznym pod nadzorem Zakładu Certyfikacji - ocena właściwości użytkowych wyrobu,
- wstępna inspekcja zakładu produkcyjnego i zakładowej kontroli produkcji (ZKP) – ocena ZKP.

Działania związane z oceną Zakład wykonuje swoimi wewnętrznymi zasobami jak i zasobami zewnętrznymi (inspektorzy ZKP, eksperci techniczni), będącymi pod jego bezpośrednim nadzorem. Działania oceny (pobieranie próbek, inspekcja ZKP) oraz działania związane z przygotowaniem oceny realizowane są przez kompetentnych pracowników Zakładu spełniających wymagania określone w „Kryteriach kompetencyjnych personelu dla funkcji procesu certyfikacji wg programów certyfikacji” (Załącznik nr 1 do Procedury QCP-04-01 „Zarządzanie kompetencjami personelu”) i/lub w „Kryteriach kwalifikacji inspektorów ZKP / Ekspertów technicznych” (Załącznik nr 1 i 3 do Procedury QCP-04-02 „Wybór i zarządzanie kompetencjami inspektorów i ekspertów technicznych”).

W celu zagwarantowania bezstronności i niezależności (uniknięcia ryzyka dot. familiarności) inspektorzy ZKP mogą przeprowadzać kolejno maks. 5 ocen ZKP u danego klienta.

Badania dla potrzeb certyfikacji przeprowadzane są przez akredytowane laboratoria badawcze i/lub laboratoria wewnętrzne producenta/laboratoria zewnętrzne pod nadzorem Zakładu Certyfikacji, z którymi jednostka certyfikująca zawarła stosowne umowy.

Ocena może być przeprowadzona przez pracowników, którzy nie udzielali klientowi żadnych konsultacji oraz nie przeprowadzali u klienta auditów wewnętrznych w okresie ostatnich trzech lat.

5.1.3 Przegląd

Przegląd obejmuje działania:

- przegląd wszystkich zgromadzonych informacji i wyników dotyczących oceny (m.in. raporty z badań – oceny wyników badań, raporty z inspekcji, informacja na temat zrealizowanych działań korygujących, usunięcia niezgodności),
- wystawienie rekomendacji dotyczącej decyzji w sprawie certyfikacji.

Przegląd może być przeprowadzony przez pracowników, którzy nie udzielali klientowi żadnych konsultacji oraz nie przeprowadzali u klienta auditów wewnętrznych w okresie ostatnich trzech lat i nie realizowali funkcji oceny podlegającej przeglądowi.

5.1.4 Decyzja w sprawie certyfikacji

W oparciu o zebrane dowody, informacje oraz przeprowadzony przegląd i rekomendację podejmowana jest stosowna decyzja dot. przyznania lub nie przyznania Krajowego Certyfikatu Stałości Właściwości Użytkowych.

Decyzja może być podjęta przez Dyrektora ds. Certyfikacji / Z-cę Dyrektora ds. Certyfikacji lub Prezesa Zarządu o ile nie udzielali klientowi żadnych konsultacji oraz nie przeprowadzali u klienta auditów wewnętrznych w okresie ostatnich trzech lat i nie realizowali funkcji oceny podlegającej decyzji.

5.1.5 Atestacja, udzielanie zezwolenia

W oparciu o podjętą decyzję odnośnie przyznania Certyfikatu, zawartą Umowę z klientem i po uregulowaniu wszystkich należności za przeprowadzoną certyfikację, Zakład wydaje Krajowy Certyfikat Stałości Właściwości Użytkowych oraz udziela prawa do stosowania certyfikatu.

5.1.6 Nadzór

Nadzór nad certyfikatami obejmuje działania:

- pobranie prób i badania kontrolne w akredytowanym laboratorium badawczym i/lub laboratorium wewnętrznym producenta/laboratorium zewnętrznym pod nadzorem Zakładu Certyfikacji – dot. systemu 1⁺,
- ocenę badań i raportu z badań – dot. systemu 1⁺,
- inspekcję ZKP oraz sprawdzenie sposobu wykorzystywania dokumentów certyfikacyjnych – ocena ZKP oraz ocena sposobu wykorzystania dokumentów certyfikacyjnych,
- przegląd wszystkich informacji i wyników dot. oceny (m.in. raporty z badań i inspekcji, ocena podjętych działań w wyniku stwierdzonych niezgodności i spostrzeżeń),
- decyzja dot. utrzymania ważności certyfikatu / zawieszenia / przywrócenia ważności / ograniczenia zakresu / cofnięcia / zakończenia certyfikacji / przedłużenia ważności certyfikatu.

Nadzór realizowany jest przez pracowników Zakładu Certyfikacji spełniających wymagania w przedmiotowych Kryteriach kompetencyjnych personelu lub Kryteriach kwalifikacji inspektorów ZKP / ekspertów technicznych.

6. Laboratoria badawcze – zasoby (wewnętrzne i zewnętrzne) dla oceny

Uprawnione laboratoria do wykonywania badań (badania przeprowadzane w celu oceny stałości właściwości użytkowych w ramach przyznania certyfikatu oraz w ramach nadzoru nad certyfikatem – badania kontrolne) dla potrzeb certyfikacji:

- Laboratorium Badawcze i Wzorcujące „ZETOM” Katowice,
- laboratoria badawcze akredytowane przez PCA (z którymi jednostka zawarła stosowne umowy) – Załącznik nr 6 (aktualny wykaz dostępny na stronach internetowych PCA),
- laboratoria, w których badania prowadzone są pod nadzorem Zakładu Certyfikacji i z którymi „ZETOM” podpisał stosowne umowy:
 - laboratoria zewnętrzne z wykorzystaniem aparatury badawczej tego laboratorium,
 - laboratoria wewnętrzne producenta z wykorzystaniem aparatury badawczej tego laboratorium,
 dopuszczane na uzasadniony wniosek producenta ze względów ekonomicznych, logistycznych lub technicznych.
- laboratoria zagraniczne zrzeszone w ramach ILAC MRA – International Laboratory Accreditation Cooperation Mutual Recognition Arrangement / Umowa o Wzajemnym Uznawaniu w ramach International Laboratory Accreditation Cooperation (ILAC), z którymi jednostka zawarła stosowne umowy.

7. Proces Certyfikacji – sposób postępowania.

Zakład Certyfikacji w ramach procesu przyznania certyfikatu jak i przedłużenia nie uznaje procesu certyfikacji przeprowadzonego przez inne jednostki. W procesie certyfikacji Zakład nie wykorzystuje również wyników ocen przeprowadzonych przed złożeniem wniosku o certyfikację przez inne jednostki.

W przypadku przeprowadzania procesu certyfikacji – przyznanie certyfikatu – z zastosowaniem KOT w ramach systemów oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych 1, 1+, Zakład nie przeprowadza oceny właściwości użytkowych. Ustalenia w zakresie właściwości użytkowych zawarte w KOT uznaje się za ocenę właściwości użytkowych.

Działania w procesie certyfikacji realizowane są zgodnie z „Planem działań związanych z oceną wyrobu/ZKP w ramach programów certyfikacji”.

7.1 Informacje wstępne

Zakład Certyfikacji udziela wszystkich informacji klientowi zainteresowanemu certyfikacją.

Informacje dotyczą:

- zakresu akredytacji jednostki certyfikującej wyroby budowlane,
- przepisów prawnych,
- programu certyfikacji,
- zasad certyfikacji wyrobów budowlanych w systemie krajowym oraz w Zakładzie Certyfikacji,
- zakresu badań przeprowadzanych przez jednostkę certyfikującą w celu oceny właściwości użytkowych wyrobu oraz sposobu pobierania próbek do badań,
- dokumentacji wymaganej przy zgłaszaniu wniosku o certyfikację,
- dokumentu stanowiącego podstawę certyfikacji,
- kosztów związanych z certyfikacją,
- procedury skarg i odwołań,
- wykazu laboratoriów akredytowanych, w których mogą być przeprowadzone badania w celu oceny właściwości użytkowych.

Klient otrzymuje dokumenty niezbędne do zapoznania się z zasadami i trybem certyfikacji:

- program certyfikacji (dostępny na stronie internetowej www.zetom.eu),
- formularz wniosku,
- wstępny kwestionariusz oceny zakładu produkcyjnego,
- wykaz dokumentacji związanej z systemem ZKP.

Dla klienta zagranicznego w/w formularze mogą być przekazywane w wersji angielskiej.

7.2 Zgłaszanie wyrobów do certyfikacji

Na jednym wniosku o przeprowadzenie certyfikacji mogą być zgłoszone wyroby produkowane przez jednego producenta, tego samego przeznaczenia, wg tego samego dokumentu kryterialnego (specyfikacji technicznej).

Do wniosku dołączane są dokumenty określone przez Zakład na odwrocie wniosku w p. II „Wymagane załączniki do wniosku” (m.in. deklarowane właściwości użytkowe zgodnie z zamierzonym zastosowaniem wyrobu, oznaczenie typu wyrobu), dokumentacja ZKP, „Wykaz dokumentacji związanej z systemem zakładowej kontroli produkcji” oraz upoważnienie dla przedstawiciela producenta (o ile jest taka potrzeba).

Klient może również wraz z wnioskiem przekazać raport / sprawozdanie z badań przeprowadzonych w celu wykorzystania w procesie certyfikacji do oceny właściwości użytkowych wyrobu.

Wniosek wraz z dokumentacją podlegają ogólnemu trybowi postępowania z korespondencją zewnętrzną wg Procedury QCP-05-02 „Obieg dokumentacji”.

Dopuszcza się przekazywanie dokumentacji ZKP i innych dokumentów w języku angielskim.

7.3 Przegląd wniosku i rejestracja wniosku

Wniosek podlega przeglądowi pod względem formalnym, kompletności załączonej dokumentacji środków, kompetencji i możliwości Zakładu oraz możliwości wykorzystania przeprowadzonych wcześniej działań. Wnioskodawca jest pisemnie informowany o wpłynięciu wniosku, o konieczności dokonania przedpłaty w formie zaliczki, ewentualnie o konieczności uzupełnienia dokumentów.

Ponadto wnioskodawcy przedstawiana jest propozycja dotycząca składu zespołu inspektorów ZKP, wstępnego terminu inspekcji ZKP oraz laboratoriów, w których będą przeprowadzane badania, w celu akceptacji lub zgłoszenia uwag.

Brak pisemnej informacji uznaje się za akceptację przedstawionej propozycji.

Zakład dopuszcza pominięcie realizacji niektórych działań w procesie certyfikacji (np. inspekcja ZKP u producenta). W sytuacjach takich opiera się na certyfikacjach udzielonych wcześniej temu klientowi lub innym klientom. Pominięte działania są wykazywane w dokumencie „Przegląd wniosku”.

Na życzenie klienta Zakład dostarcza uzasadnienie pominięcia wykonania działań.

Po pozytywnym wyniku przeglądu wniosku, wraz z pismem o zaliczkę, przesyłana jest klientowi do podpisania umowa o przeprowadzenie procesu certyfikacji.

Umowa jest umową ramową i dotyczy wzajemnych praw i zobowiązań zainteresowanych stron. Podpisanie i odesłanie przez Wnioskodawcę Umowy stanowią jeden z warunków rozpoczęcia procesu certyfikacji.

Po wpłaceniu zaliczki w wysokości określonej przez Zakład Certyfikacji, przesłaniu przez klienta podpisanej Umowy oraz ewentualnym uzupełnieniu wniosku o brakujące dokumenty, wniosek jest rejestrowany, a „Potwierdzenie przyjęcia wniosku(ów) o przeprowadzenie certyfikacji wyrobu” jest przekazywane wnioskodawcy. Zarejestrowany wniosek jest podstawą rozpoczęcia dalszych etapów certyfikacji.

Dopuszcza się rejestrację wniosku bez przedpłaty w formie zaliczki w przypadku gdy termin zakończenia procesu certyfikacji ma nastąpić w tym samym miesiącu co wpłynął wniosek.

Sposób postępowania w przypadku stwierdzenia podczas przeglądu wniosku, że obszar certyfikacji o który wnioskuje klient zawiera: typ wyrobu lub dokument normatywny lub program certyfikacji z którym jednostka nie miała wcześniejszego doświadczenia określa procedura QCP-07-10 „Proces certyfikacji wyrobu budowlanego”.

7.3.1 Odmowa przyjęcia wniosku

Zakład może odmówić przyjęcia wniosku o certyfikację w przypadku gdy:

- zakres akredytacji nie obejmuje obszaru certyfikacji, o który występuje klient,
- nie istnieje dokument odniesienia, który może stanowić podstawę certyfikacji,
- istnieją przyczyny fundamentalne lub wykazane takie jak: uczestnictwo klienta w działaniach nielegalnych, stale powtarzające się niezgodności z wymaganiami certyfikacyjnymi dot. wyrobu, klienta, możliwość wystąpienia konfliktu interesów,
- brak jakichkolwiek kompetencji lub możliwości wymaganych do podjęcia realizacji procesu certyfikacji.

O odmowie przyjęcia wniosku klient informowany jest pisemnie. W piśmie zawarte jest uzasadnienie podjętej decyzji.

7.4 Ocena

Działania związane z oceną realizowane są przez personel etatowy jak i angażowany okresowo wg ustalonego „Planu działań związanych z oceną wyrobu/ZKP w ramach programów certyfikacji”.

7.4.1 Badanie wyrobu w celu oceny właściwości użytkowych oraz typowanie i pobieranie próbek do badań.

7.4.1.1 Zakres badań wyrobu wynika z dokumentu odniesienia i powinien być ustalany z jednostką certyfikującą. Badania w celu oceny właściwości użytkowych przeprowadzane są na reprezentantach wybranych z grupy wyrobów, objętych tym samym dokumentem odniesienia. Badanie powinny być przeprowadzone dla wyrobów (reprezentantów) określonych w specyfikacji technicznej.

W przypadku, gdy specyfikacja nie precyzuje w tym zakresie wymagań, badania w celu oceny powinny być przeprowadzone dla:

- wyrobów hutniczych – 1 reprezentanta – wyrobu produkowanego ze stali w gatunku o najwyższych wymaganiach w zakresie właściwości wytrzymałościowych i uderzalności określonych w normie przedmiotowej, w ramach danej grupy wyrobów,
- wyrobów elektrotechnicznych – opraw oświetleniowych (awaryjnych) – 1 reprezentanta charakterystycznego dla danego typoszeregu,
- wyrobów chemicznych – wyrobu o najwyższych właściwościach w ramach danej grupy wyrobów. Liczbę prób i sposób pobierania prób w ramach 1 reprezentanta typuje się zgodnie z Załącznikiem 7.

Badan stolarki otworowej (okien i drzwi) oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego nie prowadzi się z uwagi na przeprowadzenie oceny właściwości użytkowych w ramach wydania Krajowej Oceny Technicznej.

7.4.1.2 Próby do badań typuje Specjalista ds. Certyfikacji, a identyfikuje i pobiera Inspektor ZKP u producenta wyrobu.

7.4.1.3 Ilość próbek do badań i sposób ich pobierania określają wymagania dla danego wyrobu ujęte w specyfikacji technicznej (dokumencie odniesienia).

7.4.1.4 Wyroby do badań i próbki laboratoryjne dostarcza do Zakładu Certyfikacji wnioskodawca lub Inspektor ZKP. Badania przeprowadzane są w laboratoriach uprawnionych przedstawionych w pkt. 6. W przypadku przeprowadzania badań w laboratorium akredytowanym innym niż „ZETOM” Katowice dopuszcza się dostarczanie do laboratorium wyrobów i próbek laboratoryjnych (wraz z protokołem pobrania prób) przez wnioskodawcę. W przypadku przeprowadzania badań w laboratorium wewnętrznym producenta lub zewnętrznym laboratorium badania prowadzone są przez pracowników tego laboratorium, z wykorzystaniem aparatury badawczej tego laboratorium, pod nadzorem Zakładu Certyfikacji. Dopuszcza się przeprowadzanie badań w w/w laboratoriach w uzasadnionych przypadkach i na wniosek producenta. Przypadki uzasadnione to: względy ekonomiczne, techniczne, logistyczne.

7.4.1.5 Dopuszcza się za zgodą Dyrektora ds. Certyfikacji i klienta przeprowadzenie badań powtórnych na podwójnej liczbie próbek w stosunku do pierwotnie pobranych, w przypadku uzyskania w jednym parametrze wyniku niezgodnego z wymaganiami.

7.4.1.6 O wszystkich negatywnych wynikach badań klient informowany jest pisemnie. Dopuszcza się informację ustną (telefoniczną) w przypadku podjęcia (za zgodą klienta) decyzji o przeprowadzaniu badań powtórnych.

7.4.1.7 O uzyskaniu ostatecznie negatywnych wyników badań, klient informowany jest zawsze pisemnie. W piśmie zawarty jest opis niezgodności, decyzja o przerwaniu procesu i warunki wznowienia certyfikacji (podjęcie działań korygujących w celu doprowadzenia wyrobu do zgodności, konieczność przeprowadzenia w akredytowanym laboratorium badań wyrobu po zrealizowaniu działań, w celu potwierdzenia jego właściwości użytkowych).

7.4.2 Uruchomienie zlecenia na przeprowadzenie wstępnej inspekcji zakładu produkcyjnego i zakładowej kontroli produkcji

Zlecenie na przeprowadzenie inspekcji ZKP określa działania w zakresie oceny ZKP funkcjonującej u producenta oraz pobrania próbek do badań, jak też ewentualnego nadzoru nad badaniami. Zlecenie stanowi podstawę do wydania stosownych upoważnień i zobowiązań do

poufności. Zakładowa kontrola produkcji oceniana jest poprzez wstępną inspekcję zakładu i zakładowej kontroli produkcji.

Ocena zakładowej kontroli produkcji jest realizowana przez zespół inspektorów ZKP zgodnie z Procedurą QCP-07-09 „Ocena zakładowej kontroli produkcji”, a zasady postępowania z próbkami określa Procedura QCP-07-05 „Próbki wyrobu do badań”.

7.4.3 Wstępna inspekcja zakładu i zakładowej kontroli produkcji

Wstępna inspekcja ZKP prowadzona jest zgodnie z planem inspekcji opracowanym przez inspektora wiodącego ZKP, w terminie uzgodnionym z wnioskodawcą. Tryb postępowania przy przeprowadzaniu inspekcji określa Procedura QCP-07-09 „Ocena zakładowej kontroli produkcji” i jest zgodny z postanowieniami normy PN-EN ISO 19011.

Podczas inspekcji ZKP oceniane jest funkcjonowanie systemu zakładowej kontroli produkcji oraz jej skuteczność do osiągnięcia stałości deklarowanych właściwości użytkowych wyrobu związanych z jego zamierzonym zastosowaniem zgodnie z zastosowaną PN / KOT. W przypadku gdy dokument kryterialny nie zawiera wymagań dla ZKP lub określa takie wymagania w zbyt ogólny sposób, stosowany jest dokument „ZETOM” – „Zakładowa Kontrola Produkcji – Wymagania”.

Badanie inspekcyjne ma miejsce we wszystkich komórkach objętych zakładową kontrolą produkcji (ZKP). Zapisy tworzone są wg ramowej tematyki „Zakładowa kontrola produkcji”.

Wykryte niezgodności są dokumentowane w Protokołach niezgodności.

Podczas spotkania zamykającego inspekcję, klient informowany jest o wszystkich niezgodnościach stwierdzonych w czasie prowadzonej inspekcji. Ponadto klient jest informowany o konieczności podjęcia działań korygujących, w celu usunięcia niezgodności. Ustalany jest termin i sposób oceny podjętych działań.

Pozytywna ocena działań jest jednym z warunków zakończenia procesu certyfikacji i wydania certyfikatu. Wyniki inspekcji ZKP przedstawiane są w Raporcie ze wstępnej inspekcji zakładu produkcyjnego i zakładowej kontroli produkcji. Protokoły niezgodności stanowią załączniki do Raportu.

7.5 Przegląd dokumentacji

Dokumentacja zgromadzona podczas realizowania procesu certyfikacji dot. informacji i wyników oceny podlega przeglądowi w celu potwierdzenia stałości zadeklarowanych właściwości użytkowych wyrobu. Przeglądu dokonuje kompetentny Specjalista ds. Certyfikacji, który nie był związany z realizacją funkcji oceny i który nie udzielał klientowi żadnych konsultacji oraz nie przeprowadzał u klienta auditów wewnętrznych w okresie ostatnich 3 lat. Przegląd dokumentowany jest w Raporcie Oceny Zgodności. W Raporcie Oceny Zgodności zawarta jest również rekomendacja dotycząca decyzji w sprawie certyfikacji. Przeglądem objęte są dokumenty: raport / sprawozdanie z badań, raport ze wstępnej inspekcji zakładu produkcyjnego i zakładowej kontroli produkcji oraz inne dokumenty sporządzone w trakcie realizacji oceny (np. dokumenty potwierdzające realizację działań korygujących podjętych w wyniku stwierdzonych niezgodności w trakcie inspekcji, jak i z uwagi na negatywne wyniki badań).

Z analizy raportu / sprawozdania z badań i oceny wyników badań sporządzane są zapisy na formularzu, który stanowi załącznik do Raportu Oceny Zgodności.

7.6 Decyzja w sprawie certyfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobu.

W oparciu o sporządzony Raport Oceny Zgodności i zawartą w nim rekomendację Dyrektor ds. Certyfikacji/Z-ca Dyrektora ds. Certyfikacji podejmuje decyzję o wydaniu lub odmowie wydania certyfikatu.

W przypadkach wymagających opinii niezależnych ekspertów, Raport Oceny Zgodności wraz z dokumentacją dot. oceny, dokumentacją wnioskodawcy, poddawany jest orzecznictwu przez odpowiedni Komitet Techniczny. Opinia dokumentowana jest w Orzeczeniu. W oparciu o Orzeczenie podejmowana jest stosowna decyzja, przez jedną z w/w kompetentnych osób.

Decyzja dot. wydania lub odmowy wydania certyfikatu może podjąć jedna z w/w osób, która nie udzielała żadnych konsultacji klientowi i nie przeprowadzała u klienta auditów wewnętrznych w okresie ostatnich 3 lat i nie uczestniczyła w procesie oceny.

Krajowy Certyfikat Właściwości Użytkowych wydawany jest:

- bezterminowo, z datą ważności od dnia podjęcia decyzji dotyczącej Certyfikatów Stałości Właściwości Użytkowych wydanych dla wyrobów objętych PN,
- na okres ważności KOT z datą ważności od dnia podjęcia decyzji dotyczącej Certyfikatów Stałości Właściwości Użytkowych wydanych dla wyrobów objętych KOT.

W oparciu o wydany certyfikat producent wystawia krajową deklarację właściwości użytkowych i oznacza wyrób znakiem budowlanym B.

Klient – Wnioskodawca powiadamiany jest pisemnie o wyniku procesu certyfikacji. Wnioskodawca wraz z decyzją otrzymuje fakturę z załączonym Poświadczeniem certyfikacji wyrobu oraz po 1 egz. Raportu ze wstępnej inspekcji zakładu produkcyjnego i zakładowej kontroli produkcji oraz Sprawozdania / Raportu z badań wyrobu.

Uregulowanie należności wg faktury jest podstawą do wysłania certyfikatu.

7.6.1 Odmowa wydania certyfikatu

W przypadku nieprzyznania certyfikatu klient - wnioskodawca otrzymuje pisemną decyzję wraz z uzasadnieniem oraz fakturę za wykonane czynności.

Kopię decyzji otrzymuje Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego.

Klient – Wnioskodawca jest informowany, że ma prawo odwołać się od decyzji Dyrektora ds. Certyfikacji w formie pisemnej w terminie 14 dni od jej doręczenia do Rady Jednostki Certyfikującej Zakładów Badań i Atestacji „ZETOM” im. Prof. F. Stauba w Katowicach sp. z o.o. Tryb rozpatrywania odwołania przebiega zgodnie z Procedurą QCP-12-01 „Skargi i odwołania”.

7.7 Nadzór nad certyfikatem i ocena jego stosowania

Nadzór nad wydanym certyfikatem realizowany jest poprzez inspekcje nadzoru:

- planowe inspekcje ZKP,
- inspekcje specjalne ZKP

w celu oceny i ewaluacji zakładowej kontroli produkcji.

Planowe inspekcje ZKP przeprowadza się zgodnie z planem nadzoru nie mniej niż 1 raz w roku (o ile dokument odniesienia nie stanowi inaczej) poprzez:

- inspekcje zakładowej kontroli produkcji, obejmujące m.in. obszary:
 - funkcjonowanie procedur zapewnienia stałości właściwości użytkowych zgodnie z określonymi wymaganiami dotyczącymi ZKP,
 - działania podjęte w odniesieniu do niezgodności i spostrzeżeń stwierdzonych w trakcie ostatniej inspekcji.
- sprawdzenie sposobu wykorzystywania przez dostawcę dokumentów certyfikacyjnych,
- badania kontrolne próbek wyrobów pobranych przez jednostkę certyfikującą (Zakład Certyfikacji) w zakładzie produkcyjnym lub obiektach magazynowych producenta – w ramach systemu oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych 1⁺,
- ocenę stałości właściwości użytkowych na podstawie badań prowadzonych przez producenta zgodnie z planem badań i wymaganiami dokumentu odniesienia.

Proces nadzoru nad certyfikatem obejmuje następujące działania oceny zgodności:

- ocena,
- przegląd,
- decyzja.

Działania te są realizowane w sposób i przez personel określony w punktach 5, 7.4, 7.5, 7.6.

Próbki do badań pobiera Inspektor ZKP w zakładzie produkcyjnym lub w magazynach producenta. Pobierana ilość reprezentantów do badań zgodna jest z zawartą umową.

Badania wykonywane są w laboratoriach przedstawionych w p. 6.

Badania w Laboratorium producenta / laboratorium zewnętrznym w przypadkach i w sposób określony w pkt. 7.4.1.4.

Inspekcje specjalne ZKP przeprowadza się:

- w ramach rozszerzenia zakresu certyfikatu,
- po wprowadzeniu znaczących zmian w systemie ZKP, w procesie produkcji lub w wyrobie,
- w procesach przeniesienia certyfikacji,
- w wyniku wprowadzonych nowych lub zmienionych wymagań do programu certyfikacji mających wpływ na klienta, zmian wymagań normy przedmiotowej wyrobu, dokumentów normatywnych, które zastosowano w procesie certyfikacji oraz w przypadku konieczności oceny działań dostosowawczych podjętych przez klienta,
- w ramach postępowania dla wznowienia certyfikatu,
- w przypadku niezgodności stwierdzonych podczas inspekcji planowych, których usunięcie wymaga sprawdzenia przez jednostkę certyfikującą,
- w przypadkach zgłoszenia do jednostki uzasadnionych skarg.

Inspekcje specjalne ZKP (za wyjątkiem inspekcji w ramach procesu rozszerzenia), przeprowadza się jako inspekcje z krótkim terminem powiadamiania.

Podstawą do uruchomienia inspekcji w ramach nadzoru jest zlecenie na przeprowadzenie inspekcji ZKP. Inspekcje ZKP realizowane są w kolejnych latach w terminie uzgodnionym z posiadaczem certyfikatu w terminie ± 3 miesiące od daty wydania certyfikatu. Dopuszcza się przesunięcie wyznaczonego terminu nadzoru w przypadkach uzasadnionych (względny ekonomiczne, logistyczne, techniczne).

Nadzór nad certyfikatem realizowany jest zgodnie z Procedurą QCP-08-01 „Nadzór nad certyfikatem wyrobu”.

7.7.1 Ocena sposobu wykorzystywania dokumentów certyfikacyjnych przez dostawcę

Podstawą oceny sposobu wykorzystywania certyfikatów jest:

- analiza reklamacji zgłoszonych dostawcy i/lub wpływających do Zakładu Certyfikacji oraz zapisów z działań korygujących podjętych przez dostawcę w związku z reklamacjami,
- ocena skuteczności działań podejmowanych przez dostawcę w związku z reklamacjami,
- sprawdzenie oznaczania wyrobów,
- sprawdzenie posługiwania się dokumentami certyfikacyjnymi (w dokumentach reklamowych i promocyjnych),
- sprawdzenie posługiwania się numerem akredytacji jednostki certyfikującej.

Zasady posługiwania się dokumentami certyfikacyjnymi.

Każdy klient, który uzyskał Krajowy Certyfikat Stałości Właściwości Użytkowych ma prawo posługiwać się certyfikatem i innymi dokumentami certyfikacyjnymi w sposób zgodny z określonymi poniżej zasadami.

Posiadacz certyfikatu ma prawo:

- powoływać się tylko na aktualny certyfikat,
- powoływać się na certyfikat w odniesieniu do wyrobu objętego certyfikatem,
- powoływać się na certyfikat w środkach przekazu takich jak: dokumenty, broszury, katalogi lub w reklamie, wyłącznie w sposób nie budzący wątpliwości, że odnosi się on tylko do wyrobów objętych certyfikatem,
- powoływać się na Program Certyfikacji wg którego był prowadzony proces certyfikacji, tylko w odniesieniu do certyfikatu i wyrobów objętych certyfikatem,

- informować odbiorców / użytkowników swoich wyrobów o posiadaniu certyfikatu i uwzględniać w swoich dokumentach wyłącznie w odniesieniu do wyrobów objętych tym certyfikatem,
- w oparciu o uzyskany certyfikat wystawić krajową deklarację właściwości użytkowych i oznaczyć wyrób znakiem budowlanym, w sposób określony w przepisach,
- przekazywać swoim klientom dokumenty certyfikacyjne skopiowane w całości (wraz z załącznikami),
- w przypadku utraty certyfikatu (zawieszenie, cofnięcie lub zakończenie certyfikacji) zaprzestać natychmiast działań reklamowych, w których zawarte są jakiekolwiek odniesienia do certyfikacji i podjąć działania określone przez jednostkę certyfikującą (np. natychmiastowe wycofanie reklam, natychmiastowe wycofanie certyfikatu lub informacji o posiadanym certyfikacie ze strony internetowej),
- w przypadku ograniczenia zakresu certyfikatu natychmiast uaktualnić reklamy i odnosić się tylko do wyrobów objętych certyfikatem po ograniczeniu.

Zasady posługiwania się numerem akredytacji jednostki certyfikującej „ZETOM” Katowice – AC 005.

1. Upoważnienie do stosowania numeru akredytacji otrzymuje producent wyrobu budowlanego, dla którego jednostka certyfikująca „ZETOM” Katowice dokonała oceny stałości właściwości użytkowych i wydała w systemie 1,1+ Krajowy Certyfikat Stałości Właściwości Użytkowych.
2. Numer akredytacji jednostki certyfikującej może być używany tylko w połączeniu z jej nazwą i umieszczany:
 - przy oznakowaniu wyrobu znakiem budowlanym (na wyrobie / na etykiecie dołączanej do wyrobu / opakowaniu / dokumentach towarzyszących wyrobowi),
 - w krajowej deklaracji właściwości użytkowych wyrobu.
3. Użytkownikami numeru akredytacji jednostki certyfikującej „ZETOM” Katowice są producenci w zakresie certyfikatów objętych umową, w okresie ich ważności.
4. Nie dopuszcza się do stosowania numeru akredytacji ze znakiem budowlanym B na wizytówkach, pieczętkach producenta lub jego personelu.
5. W przypadku nadużycia, fałszerstwa lub wprowadzającego w błąd powoływania się na numer akredytacji „ZETOM” Katowice może zawiesić lub cofnąć wydane certyfikaty.
6. Producent jest zobowiązany do zaprzestania używania numeru akredytacji w sposób, który jednostka uzna za niedopuszczalny.
7. W przypadkach nadużycia, fałszerstwa lub wprowadzającego w błąd powoływania się na numer akredytacji „ZETOM” Katowice zastrzega sobie możliwość dochodzenia swoich praw, z wykorzystaniem wszystkich dostępnych środków prawnych.

Nieprawidłowe wykorzystywanie certyfikatów oraz numeru akredytacji może spowodować:

- zawieszenie certyfikatów,
- cofnięcie ważności certyfikatów,
- konieczność podjęcia natychmiastowych działań korygujących.

7.7.2 Decyzje podejmowane w ramach nadzoru nad certyfikatem

W trakcie procesu nadzoru nad certyfikatem jednostka certyfikująca może podjąć następujące decyzje:

- utrzymać certyfikat,
- zawiesić ważność certyfikatu,
- cofnąć certyfikat,
- przywrócić ważność certyfikatu,

- rozszerzyć zakres certyfikatu,
- ograniczyć zakres certyfikatu,
- przenieść prawa do certyfikatu,
- przedłużyć ważność certyfikatu,
- zakończyć certyfikację.

Każdy w/w proces powinien obejmować działania oceny zgodności tj. ocenę, przegląd, decyzję. Dopuszcza się pominięcie niektórych działań przy realizacji procesu na wniosek klienta (np. zawieszenie, ograniczenie, zakończenie certyfikacji).

Utrzymanie certyfikatu.

Warunki **utrzymania certyfikatu**:

- pozytywne wyniki badań kontrolnych – dot. systemu 1⁺,
- pozytywne wyniki inspekcji ZKP – brak dużych niezgodności,
- pozytywna ocena w zakresie wykorzystywania przez dostawcę dokumentów certyfikacyjnych,
- prawidłowe oznaczanie wyrobu,
- wywiązywanie się dostawcy z zobowiązań finansowych wobec „ZETOM” Katowice.

Jeżeli warunki utrzymania certyfikatu nie zostaną spełnione Zakład może zawiesić lub cofnąć certyfikat.

Zawieszenie certyfikatu następuje w przypadku:

- negatywnych wyników badań kontrolnych wyrobu,
- nieprawidłowego wykorzystywania dokumentów certyfikacyjnych, programu certyfikacji,
- na wniosek dostawcy wyrobu,
- niemożności przeprowadzenia inspekcji ZKP z winy posiadacza certyfikatu w ramach nadzoru,
- niemożności przeprowadzenia badań kontrolnych,
- nieprawidłowego oznaczania wyrobu,
- stwierdzenia niezgodności z wymaganiami będącymi podstawą certyfikacji,
- niedostosowania się do ustaleń wynikających ze zmiany wymagań „ZETOM” w określonym terminie,
- stwierdzenia obniżenia skuteczności ZKP, w przypadku gdy przyczyny obniżenia zostały określone, a posiadacz certyfikatu deklaruje wolę ich usunięcia,
- uchybień w wywiązywaniu się posiadacza certyfikatu z zobowiązań określonych w umowie,
- w innych uzasadnionych przypadkach (np. nie podjęto działań korygujących, nieuregulowane zobowiązania finansowe, itd.).

O zawieszeniu certyfikatu posiadacz certyfikatu powiadamiany jest pisemnie. W piśmie Zakład określa warunki, po których spełnieniu certyfikat zostanie przywrócony. Certyfikat może być zawieszony na maks. 6 miesięcy.

W wyniku podjętej decyzji Zakład wprowadza odpowiednie zmiany i zapisy w bazie elektronicznej, w dokumentacji wnioskodawcy, rejestrach. Po przywróceniu ważności certyfikatu Zakład uaktualnia bazę elektroniczną w zakresie aktualnych certyfikatów, zawieszonych certyfikatów zgodnie z podjętą decyzją.

Ograniczenie zakresu certyfikatu następuje m.in. w przypadku:

- braku możliwości produkcji części wyrobów objętych zakresem certyfikatu, ograniczenia ilości miejsc produkcji (stwierdzenie faktu w trakcie realizowanej inspekcji)
- na wniosek posiadacza certyfikatu.

Ograniczenie zakresu certyfikatu następuje poprzez wydanie nowego certyfikatu o ograniczonym zakresie, zachowując ten sam numer certyfikatu i termin ważności.

W przypadku ograniczenia zakresu certyfikatu Zakład podejmuje następujące działania:

- informuje pisemnie klienta o ograniczeniu zakresu certyfikatu i jednoznacznie precyzuje aktualny zakres certyfikatu,
- wydaje nowy certyfikat o ograniczonym zakresie, zachowując ten sam numer certyfikatu i termin ważności,
- dokonuje aktualizacji bazy wniosków w odniesieniu do zakresu wyrobów,
- dokonuje aktualizacji w bazie wydanych / aktualnych certyfikatów.

Cofnięcie certyfikatu następuje w przypadku:

- niespełnienia warunków określonych dla przywrócenia certyfikatu w przypadku jego zawieszenia,
- nieskutecznego systemu ZKP,
- gdy wyrób nie spełnia wymagań potwierdzonych certyfikatem,
- niewłaściwego powoływania się przez klienta na certyfikację w reklamach, katalogach, broszurach,
- nieprawidłowego powoływania się na program certyfikacji,
- powoływania się na certyfikat po jego zawieszeniu,
- stwierdzenia nadużycia przez „Posiadacza certyfikatu” uprawnień wynikających z posiadania certyfikatu,
- wykorzystywania raportu lub jego części w sposób wprowadzający w błąd,
- nieprawidłowego oznaczania wyrobów,
- stwierdzenia, że wyroby nie spełniają zadeklarowanych właściwości użytkowych potwierdzonych certyfikatem,
- zaprzestania produkcji wyrobów i zaprzestania stosowania procesów objętych zakresem certyfikatu,
- wydania nowego certyfikatu w wyniku przeniesienia praw własności, zmiany nazwy wyrobu, zmiany dokumentu normatywnego, zmiany nazwy posiadacza certyfikatu,
- nie dotrzymania przez dostawcę warunków umowy,
- nie wywiązywania się dostawcy ze zobowiązań finansowych wobec Spółki,
- stwierdzenia, że dostawca nie podejmuje żadnych działań związanych ze zmianą wymagań certyfikacyjnych,
- likwidacji Firmy (likwidacji spółki, ogłoszenie jej upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika).

O cofnięciu certyfikatu posiadacz jest niezwłocznie powiadamiany pisemnie.

Zakończenie certyfikacji:

Zakończenie certyfikacji następuje na żądanie klienta w oparciu o jego pismo.

Zakończenie certyfikacji może nastąpić m. in. w przypadku:

- rezygnacji z certyfikatu przez dostawcę,
- zaprzestania produkcji wyrobów i zaprzestania stosowania procesów objętych zakresem certyfikatu,
- likwidacji Firmy (likwidacji spółki, ogłoszenie jej upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika)

Dyrektor podejmuje decyzję dot. zakończenia certyfikacji i cofnięcia certyfikatu na prośbę klienta.

O podjętej decyzji klient informowany jest pisemnie.

We wszystkich pismach zawierających decyzję o zawieszeniu, cofnięciu certyfikatu, ograniczeniu zakresu certyfikatu oraz zakończeniu certyfikacji – cofnięciu na prośbę klienta, zawarte jest uzasadnienie podjętej decyzji.

Kopię pisma zawierającego decyzję o zawieszeniu lub cofnięciu certyfikatu, albo o zakończeniu certyfikacji otrzymuje Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego.

W przypadku **cofnięcia certyfikatu** lub **zakończenia certyfikacji** (cofnięcie certyfikatu na prośbę klienta) Zakład podejmuje następujące działania:

- uaktualnia bazę aktualnych certyfikatów, poprzez wykreślenie z bazy cofniętego/unieważnionego certyfikatu,
- wykreśla z Rejestru Certyfikatów z adnotacją „Certyfikat cofnięty w dniu...” lub „Certyfikat cofnięty na prośbę klienta”.

Zawieszenie, cofnięcie certyfikatu, cofnięcie na prośbę klienta pociąga za sobą ten sam skutek dla wszystkich aneksów wydanych do tego certyfikatu.

W **pismach zawierających decyzje dot. zawieszenia, cofnięcia certyfikatu lub ograniczenia** (podjęte w oparciu o wyniki nadzoru) umieszczana jest informacja o prawie do odwołania się od decyzji Dyrektora do Rady Jednostki Certyfikującej w terminie 14 dni od jej doręczenia.

W **pismach zawierających decyzje dot. cofnięcia / cofnięcia na prośbę klienta Zakład zobowiązuje klienta** do realizacji (zgodnie z zawartą Umową o certyfikację) następujących działań:

- natychmiastowego zaprzestania powoływania się na certyfikację swoich wyrobów (certyfikat) w środkach przekazu takich jak: dokumenty, broszury, katalogi lub w reklamie,
- natychmiastowego zaprzestania umieszczania na wyrobie znaku budowlanego (na przywieszkach, etykietach, dokumentach kontroli) oraz informacji o posiadanym certyfikacie,
- uregulowania należności za wykonane czynności w ramach realizowanego procesu (nadzoru).

W **przypadku zawieszenia klient** zobowiązany jest do realizacji w/w działań w okresie zawieszenia certyfikatu (aż do przywrócenia certyfikatu), a w **przypadku ograniczenia** zakresu zobowiązany jest do realizacji tych działań w stosunku do certyfikatu podstawowego (przed ograniczeniem zakresu).

Klient z dniem ograniczenia zakresu ma prawo powoływać się tylko na nowo wydany certyfikat – certyfikat z ograniczonym zakresem.

Rozszerzenie zakresu certyfikatu

Rozszerzenie zakresu certyfikatu może dotyczyć nowych odmian wyrobów lub nowych wyrobów w ramach tego samego dokumentu odniesienia oraz nowych miejsc produkcyjnych wyrobów objętych certyfikatem. Rozszerzenie następuje na podstawie wniosku zgłoszonego przez posiadacza certyfikatu. Proces rozszerzenia certyfikatu reguluje Procedura QCP-07-04 „Rozszerzenie zakresu certyfikatu”. Rozszerzenie certyfikatu ma formę aneksu do certyfikatu. Dopuszcza się (na prośbę klienta) wydanie nowego certyfikatu z rozszerzonym zakresem z zachowaniem numeru i terminu ważności dotychczasowego certyfikatu.

Przedłużenie ważności certyfikatu

Przedłużenie ważności Krajowego Certyfikatu Stałości Właściwości Użytkowych (*dot. certyfikatu wydanego z zastosowaniem Krajowej Oceny Technicznej*) następuje na wniosek posiadacza certyfikatu na podstawie:

- aktualnej krajowej oceny technicznej,
- pozytywnych wyników inspekcji zakładowej kontroli produkcji przeprowadzonej w ramach nadzoru lub inspekcji przeprowadzonej w ostatnim roku ważności certyfikatu.

Proces przedłużenia ważności realizowany jest zgodnie z Procedurą QCP-07-03 „Przedłużenie ważności certyfikatu”.

Przeniesienie certyfikacji oraz dokonywanie zmian w certyfikacie.

Przeniesienie certyfikacji następuje na wniosek posiadacza certyfikatu i może mieć miejsce w przypadku:

- zmiany nazwy i/lub adresu organizacji dla której wydano certyfikat,

- zmiany statusu prawnego, handlowego, organizacyjnego lub prawa własności.

Zasady przeniesienia praw do certyfikatu oraz dokumentację niezbędną do przeniesienia praw własności określa Procedura QCP-07-08 „Przeniesienie praw do certyfikatu”.

Dokonywanie zmian w certyfikacie może być spowodowane:

- zmianą dokumentu odniesienia i może mieć miejsce w przypadku:
 - zmiany oznaczenia, nazwy lub statusu wydania dokumentu normatywnego przywołanego w certyfikacie,
 - wprowadzenia zmiany do dokumentu normatywnego przywołanego w certyfikacie.
- zmianą statusu prawnego, handlowego, organizacyjnego lub organizacji której przyznano certyfikat,
- zmianą nazwy i adresu organizacji, której przyznano certyfikat,
- zmianą miejsca produkcji,
- zmianą nazwy producenta wyrobów objętych certyfikatem.

8. Zmiany mające wpływ na certyfikację.

8.1 Zmiana wymagań dotyczących wyrobów.

Jeżeli norma przedmiotowa wyrobu ujęta w certyfikacie lub wymagania zawarte w programie certyfikacji (mające wpływ na klienta) ulegną zmianie, to jednostka certyfikująca bezzwłocznie powiadamia pisemnie klienta o terminie w jakim zmienione wymagania wejdą w życie oraz o ewentualnej konieczności dodatkowego sprawdzenia wyrobu, na który został wydany certyfikat w celu oceny stałości właściwości użytkowych wyrobu z nowymi wymaganiami oraz dodatkowej inspekcji, w celu oceny wdrożonych zmian.

Decyzja o dokładnej formie i dacie obowiązywania w/w zmian może być podejmowana po uzyskaniu opinii od wszystkich zainteresowanych stron.

O ile klient będzie w stanie uwzględnić zmiany do wymagań i dodatkowe sprawdzenie wyrobu oraz dodatkowa inspekcja dadzą wynik pozytywny, jednostka wyda nowy certyfikat w miejsce dotychczasowego.

Jeżeli klient powiadomi jednostkę o braku możliwości dostosowania się do nowych wymagań lub gdy wyniki dodatkowego sprawdzenia wyrobów i dodatkowej inspekcji będą negatywne to jednostka podejmie decyzję o cofnięciu certyfikatu z dniem wejścia w życie zmienionych wymagań.

8.2 Zmiany mogące oddziaływać na zdolność do spełnienia wymagań certyfikacyjnych

W przypadku wystąpienia zmian dotyczących:

- statusu prawnego, handlowego, organizacyjnego lub prawa własności,
- struktury organizacyjnej i zarządzania (np. kluczowego personelu zarządzającego, personelu podejmującego decyzje, odpowiedzialnego za zarządzanie, kontrolę wyrobu lub technicznego),
- modyfikacji wyrobu,
- adresu kontaktowego lub miejsca produkcji,
- istotnych zmian w systemie ZKP,
- zmian w procesie produkcji.

klient zobowiązany jest bezzwłocznie poinformować o tych zmianach jednostkę certyfikującą.

Jednostka dokonuje analizy zmian, ich wpływu na spełnianie przez wyrób deklarowanych właściwości użytkowych i podejmuje stosowne działania:

- przeprowadzenie inspekcji specjalnej ZKP w celu oceny zmian i ich wpływu na wyrób,
- przeprowadzenie dodatkowych badań wyrobu, w celu oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych,

- przeprowadzenie ponownej certyfikacji wyrobu

lub nie przeprowadza dodatkowych działań, a ocenę zmian dokonuje w trakcie planowanego nadzoru.

W zależności od wyników oceny podejmowana jest decyzja dot. utrzymania ważności certyfikatu lub zawieszenia /cofnięcia certyfikatu / przyznania nowego certyfikatu..

9. Skargi, odwołania

Prawo do odwołania od decyzji jednostki certyfikującej oraz wniesienia skargi mają wszyscy klienci na każdym etapie procesu certyfikacji. Odwołania / skargi powinny być kierowane w formie pisemnej do Rady Jednostki Certyfikującej „ZETOM” im. Prof. F. Staubia w Katowicach sp. z o.o. Odwołanie od decyzji powinno być złożone w terminie 14 dni od jej doręczenia.

Warunkiem odwołania jest uregulowanie wszystkich zobowiązań finansowych wynikających z wykonanych przez „ZETOM” czynności związanych z certyfikacją wyrobu lub nadzorem. Skarga może dotyczyć sposobu przeprowadzania procesu certyfikacji. O formalnym przyjęciu skargi/odwołania lub sprawy spornej oraz sposobie rozpatrzenia odwołania / skargi klient jest powiadamiany pisemnie wraz z uzasadnieniem podjętej decyzji.

Przeglądu, zatwierdzenia i rozstrzygnięcia skargi/odwołania dokonuje personel Spółki (w tym działający na stanowiskach kierowniczych), który nie świadczył konsultacji oraz nie był zatrudniony u klienta składającego skargę lub odwołanie w okresie ostatnich dwóch lat.

Ewentualne sprawy sporne natury formalno-prawnej mogące zaistnieć przy realizacji procesu mogą być rozstrzygane wg prawa polskiego przez właściwe sądy.

Tryb załatwiania odwołań/skarg reguluje Procedura QCP-12-01 „Skargi i odwołania”, która udostępniana jest na życzenie klienta.

10. Odpowiedzialność

Certyfikacja wyrobu i uzyskany certyfikat nie zwalnia producenta wyrobów objętych certyfikatem stałości właściwości użytkowych z odpowiedzialności za wyrób oraz za skutki wynikające z użytkowania wyrobu nie spełniającego deklarowanych właściwości użytkowych ani nie powoduje przeniesienia tej odpowiedzialności w całości lub w części na jednostkę certyfikującą.

Jednostka certyfikująca jest odpowiedzialna za uzyskanie wystarczających dowodów obiektywnych, w oparciu o które podejmowane są stosowne decyzje w sprawie certyfikacji (przyznanie, nie przyznanie certyfikatu, utrzymanie, zawieszenie, przywrócenie ważności, ograniczenie, cofnięcie, rozszerzenie zakresu certyfikatu, zakończenie certyfikacji).

11. Zapisy

Z przebiegu wszystkich działań przeprowadzonych w procesie certyfikacji wyrobów tworzone są zapisy. Zapisy są tworzone i przechowywane w sposób umożliwiający wykazanie, że wszystkie wymagania dotyczące procesu certyfikacji (zawarte w PN-EN ISO/IEC 17065 i niniejszym programie) zostały skutecznie spełnione. Zapisy dokonywane są na odpowiednich formularzach, których wzory są zatwierdzane przez Dyrektora ds. Certyfikacji i przechowywane w „Katalogu Formularzy QCF”. Zapisy są przechowywane zgodnie z odpowiednimi Procedurami, są datowane i podpisywane przez sporządzającego.

Zapisy odzwierciedlają przebieg wykonanych działań, w tym proces certyfikacji i jego monitorowanie. Zapisy są przechowywane zgodnie z wymaganiami Procedury „Zapisy” (KJ rozdz. 6). Ustalony czasookres przechowywania zapewnia dostęp do zapisów z poprzedniego cyklu pełnej oceny wyrobu jak i bieżącego.

12. Dokumenty certyfikacyjne

Wydawane przez jednostkę certyfikującą dokumenty – certyfikaty zawierają:

- nazwę i adres jednostki certyfikującej,
- datę wydania certyfikatu (data podjęcia decyzji),

- nazwę i adres siedziby producenta wyrobu,
- nazwę i adres zakładu produkcyjnego,
- nazwa wyrobu,
- zamierzone zastosowanie wyrobu
- nazwę handlową, typ, poziomy i klasy właściwości użytkowych wyrobu
- numer referencyjny Polskiej Normy lub numer i rok wydania KOT,
- logo jednostki akredytującej,
- okres ważności certyfikatu.

Certyfikaty autoryzowane są przez Dyrektora ds. Certyfikacji i Prezesa Zarządu Spółki.

13. Opłaty

Opłaty związane z kosztami certyfikacji (wydanie / rozszerzenie zakresu certyfikatu) oraz kosztami nadzoru w okresie ważności certyfikatu (utrzymanie, przeniesienie certyfikatu) pokrywa wnioskodawca / posiadacz certyfikatu.

Koszty nalicza się zgodnie z Procedurą finansową Spółki Nr Z-15 na podstawie Cennika obowiązującego w dniu zakończenia czynności, których opłata dotyczy.

Cenniki Opłat ustalone są przez „ZETOM” w oparciu o opinie Rady Jednostki Certyfikującej.

Cenniki są udostępniane na żądanie klienta.

14. Załączniki:

- Krajowe specyfikacje techniczne – wyroby hutnicze (Polskie Normy, Krajowe Oceny Techniczne) – Załącznik nr 1,
- Krajowe specyfikacje techniczne – wyroby chemiczne (Polskie Normy) – Załącznik nr 2
- Krajowe specyfikacje techniczne – wyroby elektrotechniczne (Polskie Normy, KOT) – Załącznik nr 3
- Krajowe specyfikacje techniczne – stolarka otworowa – okna i drzwi (Krajowe Oceny Techniczne) – Załącznik nr 4
- Krajowe specyfikacje techniczne – urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego (Krajowe Oceny Techniczne) – Załącznik nr 5
- Wykaz laboratoriów akredytowanych – Załącznik nr 6,
- Sposób pobierania prób dla rur polietylowych do przesyłania paliw gazowych – Załącznik nr 7,
- Dokument „ZETOM” – „Zakładowa Kontrola Produkcji – Wymagania” – Załącznik nr 8

**Krajowe specyfikacje techniczne – wyroby hutnicze
(Polskie Normy, Krajowe Oceny Techniczne)**

Grupa wyrobów budowlanych	Krajowy system oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych	Dokument kryterialny
2	3	4
16. Wyroby do zbrojenia i sprężania betonu łącznie z wyrobami pomocniczymi. Zestawy zakotwień i cięgien: – wyroby do zbrojenia betonu (pręty, walcówka (kręgi), siatki zgrzewane/spawane) – wyroby do sprężania betonu	1 ⁺	PN-EN 10080 PN-H-93220 PN-H-93250 PN-H 93247-1 PN-H-93247-2 Krajowe Oceny Techniczne IBDiM i ITB
28. Rury, zbiorniki i wyroby pomocnicze niestykające się z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi – rury, zestawy rurowe	1	PN-EN ISO 3183 PN-EN 10216-1 PN-EN 10216-2 PN-EN 10216-3 PN-EN 10216-4 PN-EN 10216-5 PN-EN 10217-1 PN-EN 10217-2 PN-EN 10217-3 PN-EN 10217-4 PN-EN 10217-5 PN-EN 10217-6 PN-EN 10217-7 PN-H-74200

**Krajowe specyfikacje techniczne – wyroby chemiczne
(Polskie Normy)**

Grupa wyrobów budowlanych	Krajowy system oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych	Dokument kryterialny
2	3	4
28. Rury, zbiorniki i wyroby pomocnicze niestykające się z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi – rury, zestawy rurowe	1	PN-EN 1555-2 PN-EN 1555-3 PN-EN 1555-5

Krajowe specyfikacje techniczne – wyroby elektrotechniczne (Polskie Normy)

Grupa wyrobów budowlanych	Krajowy system oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych	Dokument kryterialny
2	3	4
10. Stałe urządzenia przeciwpożarowe (wyroby do wykrywania i sygnalizacji pożarów, wyroby do kontroli rozprzestrzeniania ciepła i dymu oraz tłumienia wybuchy, systemy ewakuacyjne) - systemy ewakuacyjne – zestawy: systemu awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego, systemy zarządzania otwarciem wyjść na drogach ewakuacyjnych, zestawy do ewakuacji - systemy ewakuacyjne – elementy składowe: urządzenia sterujące i sygnalizujące, źródła zasilania, urządzenia wykonawcze, interfejsy przejść kontrolowanych, oprawy oświetleniowe do dynamicznego oświetlenia ewakuacyjnego, panele obsługi dla straży pożarnej, rękawy ratownicze.	1	PN-EN 50171
		PN-EN 60598-2-22
		PN-EN 61347-2-7
		PN-EN 62034
		Krajowa Ocena Techniczna

**Krajowe specyfikacje techniczne – stolarka otworowa
(Krajowe Oceny Techniczne)**

Grupa wyrobów budowlanych	Krajowy system oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych	Dokument kryterialny
2	3	4
Drzwi, okna, bramy i powiązane z nimi okucia budowlane oraz wyroby uzupełniające: - Drzwi (z okuciami lub bez) do zastosowań w oddzieleniach przeciwpożarowych i na drogach ewakuacyjnych - Okna (z okuciami lub bez) do zastosowań w oddzieleniach przeciwpożarowych i na drogach ewakuacyjnych	1	Krajowe Oceny Techniczne ITB

**Krajowe specyfikacje techniczne – urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego
(Krajowe Oceny Techniczne)**

Grupa wyrobów budowlanych	Krajowy system oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych	Dokument kryterialny
2	3	4
Urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego: wyposażenie dróg	1	Krajowe Oceny Techniczne IBDiM

WYKAZ LABORATORIÓW AKREDYTOWANYCH

DO BADAŃ WYROBÓW HUTNICZYCH

- 1. LABORATORIUM BADAWCZE I WZORCUJĄCE ZAKŁADÓW BADAŃ I ATESTACJI „ZETOM” KATOWICE**
- 2. ZDT „GLIMAG” Sp. z o.o.
LABORATORIUM METALOZNAWSTWA I OBRÓBKİ CIEPLNEJ, Mikołów**
- 3. POLITECHNIKA BYDGOSKA im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich, Bydgoszcz**
- 4. INSTYTUT TECHNIKI BUDOWLANEJ - ODDZIAŁ ŚLĄSKI - LABORATORIUM KONSTRUKCJI BUDOWLANYCH, GEOTECHNIKI I BETONU, Katowice**
- 5. CENTRUM BADAŃ I DOZORU GÓRNICCTWA PODZIEMNEGO Sp. z o.o.
Laboratorium Ośrodka Rzeczoznawstwa i Dozoru Urządzeń, Mysłowice**
- 6. POLITECHNIKA KRAKOWSKA – Laboratorium Badawcze Materiałów i Konstrukcji Budowlanych, Kraków**
- 7. SIEĆ BADAWCZA ŁUKASIEWICZ - GÓRNOŚLĄSKI INSTYTUT TECHNOLOGICZNY CENTRUM BADAŃ MATERIAŁÓW**
- 8. LABORATORIUM TECHNISCHE UNIVERSITÄT MÜNCHEN – MATERIALPRÜFUNGSAMT FÜR DAS BAUWESEN
Oddział Monachium, München, Niemcy**
- 9. LABORATORIUM MATERIALPRÜFUNGSAMT NORDHEIN – WESTFALEN,
Dortmund, Niemcy**
- 10. LABORATORIUM MATERIALPRÜFANSTALT FÜR DAS BAUWESEN
FACHBEREICH KONSTRUKTIONEN & BAUSTOFFE, Braunschweig, Niemcy**
- 11. CZECH TECHNICAL UNIVERSITY IN PRAGUE, Praga, Czechy**
- 12. SIEĆ BADAWCZA ŁUKASIEWICZ - GÓRNOŚLĄSKI INSTYTUT TECHNOLOGICZNY CENTRUM SPAWALNICTWA, Gliwice**
- 13. TSUS, Bratysława, Słowacja**
- 14. VITKOVICE TESTING CENTER s.r.o. Ostrava, Czechy**
- 15. INSTYTUT BADAWCZY DRÓG I MOSTÓW, LABORATORIUM BADAŃ MATERIAŁÓW I KONSTRUKCJI MOSTOWYCH, Kielce**

- 16. LADICIM - LABORATORIO DE LA DIVISION DE CIENCIA E INGENIERIA DE LOS MATERIALES**, Santander, Hiszpania
- 17. TZUS Praga, Oddział Ostrava**, Ostrawa, Czechy
- 18. TÜV AUSTRIA TVFA PRÜF- UND FORSCHUNGS GmbH**, Wiedeń, Austria
- 19. UNIVERSITÉ CATHOLIQUE DE LOUVAIN**, Louvain-la-Neuve, Belgia
- 20. MATİL MALZEME TEST VE İNOVASYON LABORATUVARLARI A.Ş.**, Turcja
- 21. LABORATORIUM BADAŃ MATERIALOWYCH „LAB TEST” Sp. z o.o.**, Lublin
- 22. PRÜFSTELLE FÜR BETONSTAHL PROF. DR.-ING. GALLUS REHM GMBH**, Monachium, Niemcy
- 23. „HUTA POKÓJ” S.A. DZIAŁ KONTROLI JAKOŚCI I LABORATORIÓW**, Ruda Śląska
- 24. EUROFINS EXPERT SERVICES OY**, Finlandia
- 25. BAY ZOLTAN NONPROFIT LTD. FOR APPLIED RESEARCH**, Węgry

DO BADAŃ WYROBÓW CHEMICZNYCH

- 1. INSTYTUT NAFTY I GAZU**, Kraków
- 2. ZAKŁADY TWORZYW SZTUCZNYCH „GAMRAT” S.A.**
- 3. SIEĆ BADAWCZA ŁUKASIEWICZ - INSTYTUT INŻYNIERII MATERIAŁÓW POLIMEROWYCH I BARWNIKÓW, CENTRUM FARB I TWORZYW**, Gliwice

DO BADAŃ WYROBÓW ELEKTRYCZNYCH i ELEKTROTECHNICZNYCH

- 1. LABORATORIUM BADAWCZE I WZORCUJĄCE ZAKŁADÓW BADAŃ I ATESTACJI „ZETOM” KATOWICE**

DO BADAŃ STOLARKI OTWOROWEJ

- 1. LABORATORIUM TECHNIKI BUDOWLANEJ Sp. z o.o., Dąbrowa Górnicza**
- 2. FIRES s.r.o., Słowacja**
- 3. GRYFITLAB Sp. z o.o., Łozienica**
- 4. LABORATORIUM BADAWCZE I WZORCUJĄCE ZAKŁADÓW BADAŃ
I ATESTACJI „ZETOM” KATOWICE**

**Sposób pobierania prób w ramach jednego reprezentanta do oceny
właściwości użytkowych dla rur polietylenowych do przesyłania paliw
gazowych**

Podział na grupy wymiarowe:

Średnice w mm			
Grupa wymiarowa	1	2	3
Średnica nominalna d_n	$d_n < 75$	$75 \leq d_n < 250$	$250 \leq d_n \leq 630$

Z każdej grupy wymiarowej należy pobrać do badań rury minimum dwóch średnic (d_n).

ZAKŁADOWA KONTROLA PRODUKCJI WYMAGANIA

1. Postanowienia ogólne.

Producent wyrobów budowlanych powinien:

- ustanowić, wdrożyć, utrzymywać i **udokumentować system zakładowej kontroli produkcji (ZKP)**, aby zapewnić zgodność wyrobów budowlanych wprowadzanych na rynek z wymaganiami dokumentu kryterialnego (zharmonizowana norma, europejska ocena techniczna, polska norma, aprobaty techniczne, krajowa ocena techniczna) i deklarowanymi właściwościami użytkowymi,
- wyznaczyć osobę odpowiedzialną za zarządzanie i nadzór nad dokumentacją ZKP oraz zapewnienie, że wymagania są wdrożone i utrzymywane.

2. System zakładowej kontroli produkcji.

2.1. System ZKP powinien obejmować co najmniej następujące elementy:

- personel firmy (**w tym podwykonawstwo**),
- zakupy i przygotowanie produkcji,
- maszyny i urządzenia produkcyjne,
- identyfikację i identyfikowalność wyrobu,
- kontrole i badania prowadzone na wszystkich etapach wytwarzania wyrobu,
- nadzór nad wyposażeniem do kontroli i badań,
- **ciągły nadzór nad procesem produkcyjnym,**
- **wymagania dla surowców i wyrobów gotowych,**
- nadzór nad wyrobem niezgodnym,
- znakowanie gotowego wyrobu,
- pakowanie, magazynowanie i transport,
- reklamacje,
- działania korygujące.

Wszystkie w/w elementy systemu ZKP powinny być dostosowane do wielkości organizacji producenta, zakresu działania oraz specyfiki procesu produkcyjnego, a także jego automatyzacji.

2.2. Wymagania dotyczące dokumentacji ZKP.

Zasady funkcjonowania ZKP powinny być określone w dokumentacji ZKP, uwzględniającej rodzaj wyrobu i specyfikę procesu produkcyjnego. Dokumentacja powinna zawierać:

- dokumenty, które opisują system ZKP (np. księga jakości, procedury i instrukcje),
- dokumenty, w których ustalono wymagania (np. specyfikacje),
- zapisy potwierdzające funkcjonowanie ZKP, będące dowodami obiektywnymi o wykonanych działaniach lub osiągniętych wynikach.

Dokumentacja ZKP powinna być nadzorowana przez wyznaczoną do tego osobę o odpowiednich kompetencjach i uprawnieniach. Dokumentację należy uaktualniać i uzupełniać w przypadku wystąpienia zmian lub rozszerzenia ZKP. Producent powinien posiadać wykaz dokumentów i prowadzonych zapisów.

3. Personel.

3.1 Struktura organizacyjna.

Producent powinien określić i udokumentować strukturę organizacyjną (np. schemat organizacyjny).

3.2 Kompetencje personelu.

Personel wykonujący pracę wpływającą na stabilność produkcji i uzyskiwane właściwości użytkowe wyrobu powinien być kompetentny w zakresie swoich zadań na podstawie wykształcenia, szkolenia, umiejętności i doświadczenia. Dotyczy to stałego personelu producenta (personel wewnętrzny), jak również personelu zatrudnionego do określonych zadań (personel zewnętrzny). Producent powinien **określić wymagania** dotyczące kompetencji dla poszczególnych stanowisk w/w personelu. Każdy pracownik powinien **mieć udokumentowane** kompetencje, zgodne z wymaganiami producenta oraz **zdefiniowaną odpowiedzialność i uprawnienia**.

3.3 Podwykonawstwo

Jeżeli producent zleca na zewnątrz realizację jakiegokolwiek procesu, który ma wpływ na zgodność wyrobu z wymaganiami, powinien on zapewnić nadzór nad tym procesem. Sposób prowadzenia takiego nadzoru powinien być określony w dokumentacji ZKP.

4. Nadzorowanie maszyn i urządzeń produkcyjnych.

Producent powinien zapewnić stosowanie maszyn i urządzeń produkcyjnych odpowiednich do wykonywania zadań. Producent powinien określić sposób nadzoru nad wyposażeniem produkcyjnym oraz przeprowadzać przeglądy i remonty z określoną częstotliwością. Z prowadzonych działań powinny powstawać zapisy.

5. Realizacja wyrobu.

5.1. Przygotowanie produkcji.

5.1.1. Określenie wymagań dotyczących wyrobu.

Producent powinien określić:

- wymagania dla wyrobu w zależności od zamierzonego zastosowania na podstawie dokumentu odniesienia. Wymagania te powinny być udokumentowane i nadzorowane.
- wymagania ustawowe i przepisy dotyczące wyrobu.

5.2. Produkcja.

5.2.1. Nadzorowanie produkcji.

Producent powinien nadzorować produkcję, prowadzoną zgodnie z opisem technologicznym.

Nadzór ten powinien obejmować:

- dostępność procedur / instrukcji na stanowiskach pracy (tam gdzie jest niezbędne),
- dostępność i stosowanie właściwego wyposażenia do kontroli i badań,
- prowadzenie kontroli i badań,
- dostępność specyfikacji technicznej na stanowiskach pracy (gdzie jest niezbędna),
- prowadzenie zapisów z kontroli i badań,
- sposób postępowania z wyrobem niezgodnym.

5.2.2. Identyfikacja i identyfikowalność.

Poszczególne wyroby i ich części powinny być możliwe do zidentyfikowania. Jeżeli to tylko możliwe producent powinien zapewnić również identyfikowalność wyrobu, tzn. możliwość odtworzenia historii produkcji wyrobu.

Producent powinien ustalić i nadzorować sposób identyfikacji wyrobu na etapach:

- procesu wytwarzania (o ile to jest możliwe),
- wyrobu gotowego,
- dostarczania.

Producent zobowiązany jest do przechowywania **zapisów** dla poszczególnych wyrobów lub partii wyrobów, łącznie z właściwymi informacjami szczegółowymi dotyczącymi produkcji i właściwości wyrobu.

5.2.3. Elementy kontroli i badań.

Producent powinien prowadzić kontrole i badania:

- dostaw (surowców i komponentów),
- w toku produkcji (kontrole i badania międzyoperacyjne),
- gotowego wyrobu (w zakresie deklarowanych właściwości).

Producent powinien określić co najmniej:

- wymagania dla surowców i komponentów wyrobu na poszczególnych etapach produkcji oraz dla wyrobu gotowego,
- kryteria oceny wyników kontroli i badań (surowców i komponentów, wyrobu na poszczególnych etapach produkcji oraz dla wyrobu gotowego, zawierające m.in. granice akceptacji wyników),
- rodzaj, zakres i metody kontroli i badań,
- sposób prowadzenia kontroli i badań (w tym również sposób kontroli dokumentów potwierdzających zgodność dostawy z wymaganiami),
- sposób pobierania próbek do kontroli i badań,
- rodzaj zapisów związanych z pobieraniem próbek,
- rodzaj zapisów związanych z prowadzeniem kontroli i badań,
- zasady zwalniania: dostaw do produkcji, wyrobu do kolejnych etapów produkcji oraz wyrobu gotowego do magazynu,
- wielkość partii wyrobu.

5.2.3.1 Plan kontroli i badań.

Producent powinien prowadzić kontrole i badania w oparciu o **udokumentowany/udokumentowane plan/plany kontroli i badań**.

Plan badań gotowego wyrobu, opracowany przez producenta na podstawie wymagań dokumentu odniesienia powinien określać, co najmniej:

- badane właściwości,
- procedury badawcze, wskazane w dokumencie odniesienia,
- wskazanie laboratorium badawczego,
- częstotliwość wykonywania badań.

5.2.3.2 Zapisy z kontroli i badań.

Producent powinien prowadzić i przechowywać zapisy, będące dowodem wykonywanych kontroli i badań. W przypadku, gdy wyniki kontroli lub badań są niezgodne z wymaganiami dokumentów odniesienia i/lub dokumentacji ZKP producent ustala jakie działania korygujące należy podjąć.

Zapisy (raporty) z kontroli i badań powinny obejmować:

- dane identyfikujące badaną próbkę lub wyrób,
- datę kontroli i badań,
- zastosowane metody badawcze,
- wynik kontroli i badań,
- dane identyfikujące osoby wykonujące kontrole i badanie.

Ocenę zgodności wyników kontroli i badań z wymaganiami dokumentu odniesienia powinna zostać przeprowadzona przez uprawnioną osobę. Zapisy z kontroli i badań, powinny podlegać rejestracji i archiwizacji przez okres przynajmniej 10 lat.

5.3. Nadzorowanie wyposażenia do kontroli i badań.

Producent powinien:

- ustalić i udokumentować sposób postępowania zapewniający, że całe wyposażenie służące do prowadzenia kontroli i badań będzie wskazywać wiarygodne wartości – zapewniać spójność pomiarową,
- sporządzić **spis wyposażenia** i/lub **harmonogram sprawdzeń i wzorcowań** wszystkich przyrządów pomiarowych, określający minimalną częstotliwość sprawdzeń i wzorcowań oraz datę kolejnego sprawdzenia i/ wzorcowań,
- prowadzić nadzór nad wyposażeniem używanym do kontroli i badań, niezależnie od tego czyją jest własnością.

Przyrządy pomiarowe (jeśli to jest uzasadnione) powinny posiadać odpowiednie **instrukcje: obsługi, sprawdzenia i wykonywania badań**. Instrukcje te powinny być dostępne i zrozumiałe dla pracowników.

Sprawdzenia przyrządów pomiarowych należy przeprowadzać w ustalony sposób, zgodnie z instrukcją sprawdzeń a wyniki sprawdzeń zapisywać.

Wzorcowanie powinno odbywać się zgodnie z instrukcją wzorcowania w ustalonych warunkach środowiska i jego celem jest potwierdzenie, że wskazania przyrządu są wiarygodne, a urządzenie pomiarowe jest okresowo porównywane ze wzorcami wyższego rzędu niż klasa urządzenia.

Jeżeli producent nie ma możliwości prowadzenia sprawdzeń lub wzorcowań urządzeń pomiarowych, powinien zapewnić sobie możliwość korzystania z odpowiednich, kompetentnych jednostek zewnętrznych – laboratoriów pomiarowych.

5.4. Nadzór nad wyrobem niezgodnym.

Producent powinien zapewnić, aby wyroby nie spełniające wymagań zostały odizolowane i właściwie oznakowane w celu uniknięcia ich niezamierzonego użycia lub dostawy do klienta.

W przypadku stwierdzenia wyrobu niezgodnego, producent powinien podjąć natychmiastowe działania korygujące, w ramach których:

- wyeliminuje stwierdzone niezgodności lub
- przekwalifikuje dany wyrób (jedynie w przypadku gdy jest to możliwe) lub
- uniemożliwi zastosowanie tego wyrobu.

Po usunięciu niezgodności producent powinien powtórzyć kontrolę lub badania wyrobu w celu wykazania zgodności z wymaganiami.

W przypadku, gdy informacja o niezgodności wyrobu z wymaganiami dotyczy wyrobów już znajdujących się u klienta, producent zobowiązany jest do powiadomienia klienta o tych niezgodnościach i dokonania zapisów z przeprowadzonych przez siebie działań.

5.5. Znakowanie wyrobu.

Gotowe wyroby budowlane powinny zostać oznakowane zgodnie z wymaganiami dokumentów odniesienia oraz przepisami prawnymi między innymi:

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r.
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa poz. 1966 z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym

5.6. Zabezpieczenie wyrobu – magazynowanie, pakowanie i transport.

Producent powinien zapewnić, że pakowanie i warunki magazynowania i transportu nie będą miały wpływu na jakość wyrobu i zachowanie zgodności z wymaganiami dokumentu odniesienia.

Producent powinien określić sposób postępowania z gotowym wyrobem w sposób jednoznaczny i zrozumiały dla personelu.

Warunki przyjęcia wyrobu gotowego na magazyn powinny być jednoznacznie określone, a z procesu przyjęcia wyrobu oraz wydania z magazynu powinny powstawać odpowiednie **zapisy**. Jeśli jest to niezbędne i może mieć wpływ na jakość wyrobu, producent powinien zagwarantować właściwe warunki środowiskowe przechowywania wyrobu i monitorować je.

Jeśli wyroby wymagają szczególnych warunków magazynowania i transportu, producent powinien je zapewnić.

6. Reklamacje.

Producent powinien określić i **udokumentować** sposób postępowania z reklamacjami, zarówno zgłoszonymi do niego przez odbiorców jego własnych wyrobów, jak i składanymi przez producenta dostawcom surowców, materiałów i elementów wyrobów stosowanych w produkcji.

Sposób postępowania powinien obejmować:

- rejestrację wszystkich zgłoszonych reklamacji klientów, bez względu na merytoryczną ocenę ich zasadności,
- prowadzenie zapisów umożliwiających identyfikację: umowy lub zlecenia, daty zgłoszenia i daty zakończenia postępowania reklamacyjnego, osoby odpowiedzialnej za prowadzenie i zakończenie postępowania reklamacyjnego,
- prowadzenie zapisów obejmujących: określenie stanowiska klienta (powód reklamacji), merytoryczną ocenę powodu reklamacji, ustalenie działań korygujących, udokumentowanie wszystkich podjętych kroków przez osoby upoważnione przez producenta do przeprowadzenia działań korygujących, udokumentowaną opinię klienta o skuteczności wykonanych działań.

Producent powinien wyznaczyć osoby odpowiedzialne za prowadzenie postępowania reklamacyjnego i podejmowanie decyzji w jego toku.

Producent zobowiązany jest do:

- przechowywania i archiwizowania **zapisów** związanych z reklamacjami,
- podejmowania działań w związku z **każdą** zgłoszoną reklamacją,
- okresowej oceny reklamacji, obejmującej analizę przyczyn wystąpienia niezgodności, analizę skuteczności podjętych działań korygujących i zasadności podjętych decyzji.

7. Działania korygujące.

W przypadku wystąpienia niezgodności, producent powinien podjąć działania korygujące eliminujące przyczyny ich powstania w celu zapobiegania powtórному ich wystąpieniu.

Działania korygujące powinny obejmować:

- przegląd niezgodności,
- analizę przyczyn niezgodności,
- określenie sposobu postępowania,
- ocenę skuteczności przeprowadzonych działań.

Z wyżej wymienionych działań powinny być prowadzone zapisy.

Specjalista ds. Certyfikacji

mgr inż. Jolanta Hankus

Dyrektor ds. Certyfikacji

dr inż. Tomasz Włodek

Katowice, 13.08.2019